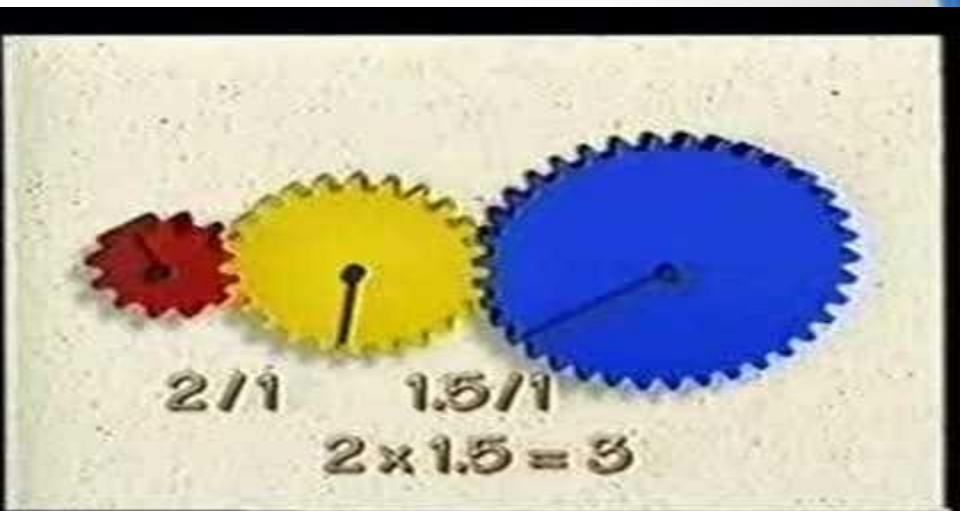

0:00-3:00

Mentor: Natalija Lokar

Tehnika in Tehnologija 8

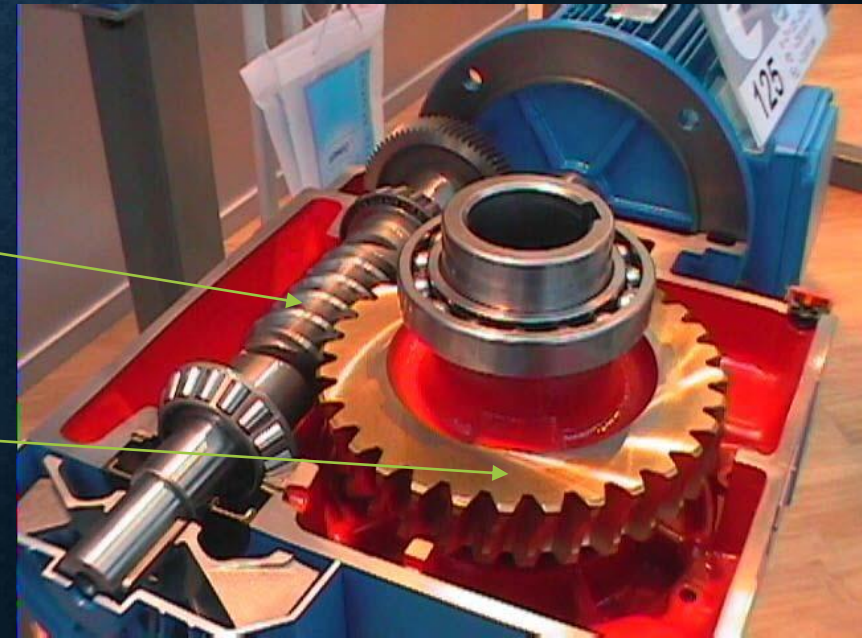
Miha Horvat & Aleks Smolič

DELITEV GONIL

- Elementi, ki omogočajo gibanje: Os (v strojih in napravah nosijo mirujoče ali vrteče dele: zobniki, jermenice,...)
- Elementi, ki prenašajo gibanje: zobniška gonila
- Elementi, ki spreminjajo eno obliko gibanja v drugo:

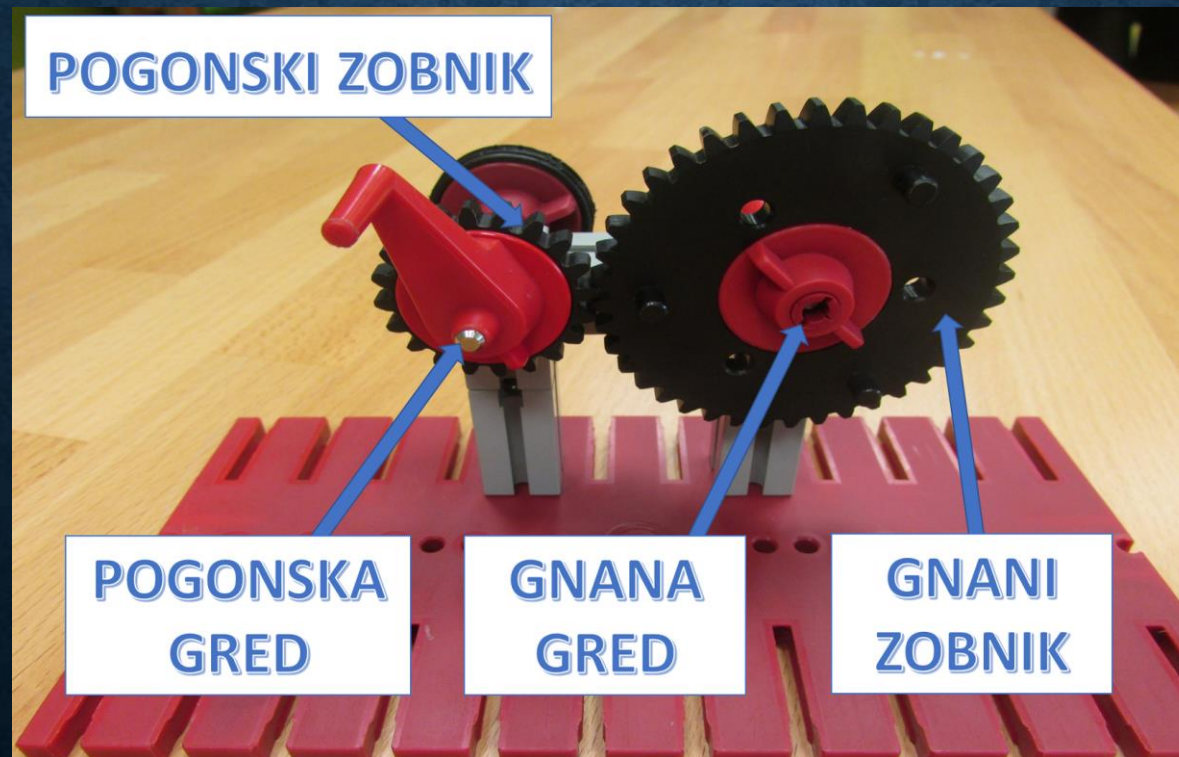
Gred

Zobnik

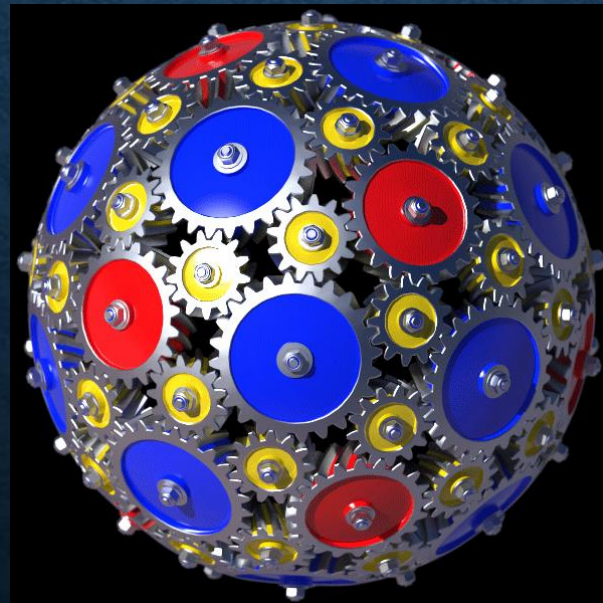
ELEMENTI, KI OMOGOČAJO GIBANJE

- Pri obravnavi poglavja Tehnična sredstva ste pri gibanju velikokrat omenili gredi in osi, pri gradnji modelov gonil s konstrukcijsko zbirko pa ste jih tudi uporabili.

OSI

- Osi na stroju pri napravah nosijo na sebi mirujoče in vrteče dele kot so: zobniki, jermenice, rotorji, itd...
- V nekaterih strojih osi mirujejo – mirujoče osi, strojni deli pa se gibljejo okoli osi.
- Lahko pa so pritrjene na os in se vrtijo z osjo – vrteče osi

GREDI

- Da gredi na sebi nosijo dele strojev tako kot osi, ampak se gredi vedno vrtijo, osi so pa mirujoče in pa vrteče.

VRSTE LEŽAJEV

- Poznamo več vrste ležajev:
- - Drsni ležaj, po katerem gred drsi po površini luknje (drsno trenje), uporablja se pri gredi avtomobila. Zato jih tako imenujemo.
- - Kotalni ležaj, bolj poznani so ležaji s kroglicami in valjčki – imenujemo jih kotalni ležaji saj se med jeklenim prstanom kotalijo kroglice ali valjčki.
- - Valjasti ležaj iz gradnikov sestavljanke sestavimo model gonila z valjastim zobnikom.
- -Zobate letve, so pogosto uporabljeno gonilo, saj poleg spreminjanja smeri gibanja spreminjajo tudi vrtenje pogonske gredi v premo oz. ravno gibanje gnane gredi ali obratno.

VRSTE LEŽAJEV 2

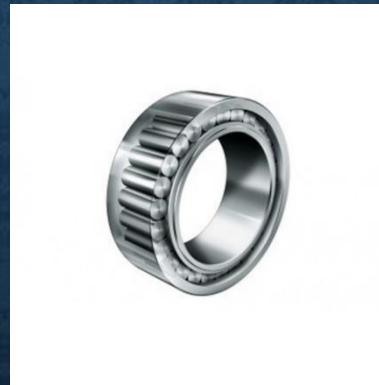
Drsni ležaj

Kotalni ležaj

Valjasti ležaj

Zobate letve

POMEN MAZANJA 1

- Pomembno, da mažemo gonila je, ker se deli avta hitro segrejejo in hitro raztezajo
- Če nebi mazali bi se deli hitro obrabili in jih bi morali zamenjati, temu se izognemo, če mesta mažemo, ki zmanjšuje trenje

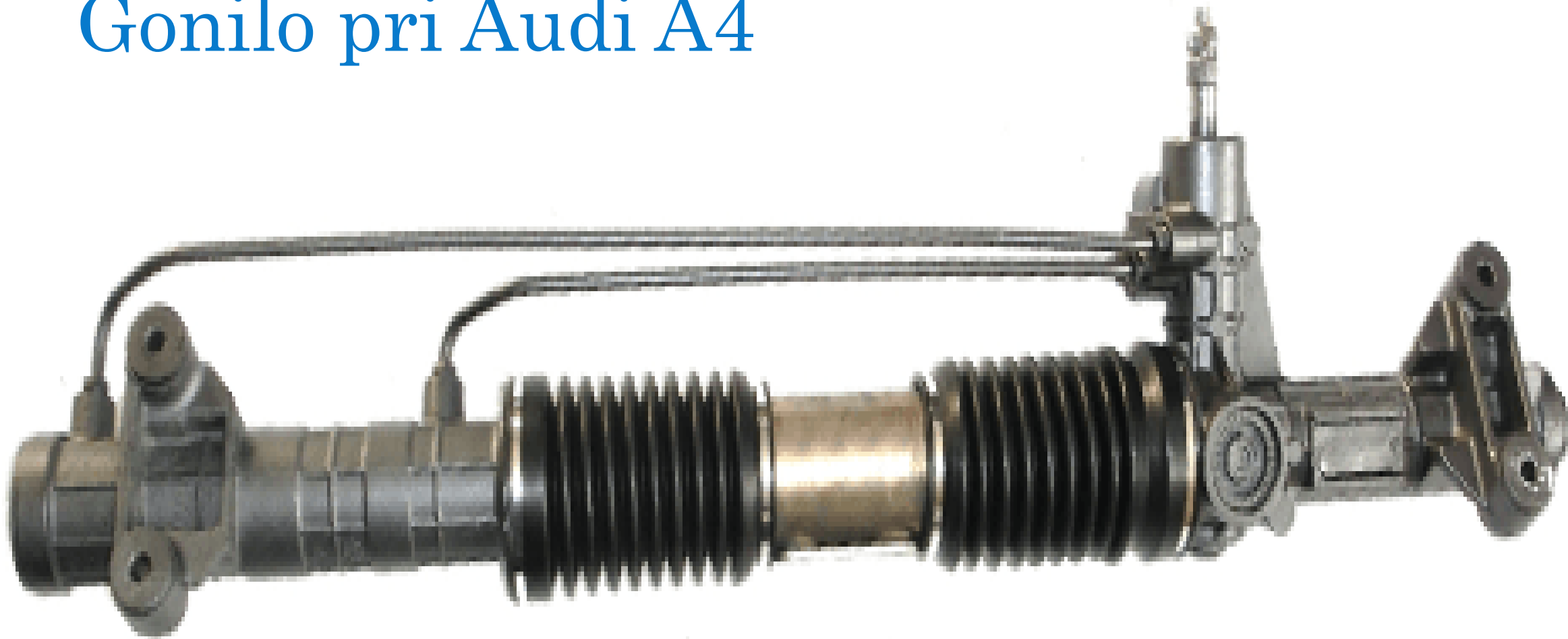

POMEN MAZANJA 2

- Zmanjšanje trenja
- Preprečuje segrevanje
- Zmanjša obrabo delov
- Podaljšamo življenjsko dobo naprave ali stroja
- Zmanjšamo glasnost stroja ali naprave.

Gonilo pri Audi A4

Gonilo pri kolesu

VIRI:

Wikipedia.org

- www.youtube.com
- <https://eucbeniki.sio.si/nit5/1390/index3.html>
- <https://studentski.net/gradivo/uljfstst1se2snoverzinalgonila01>

Hvala za vašo
pozornost

